שער מאמרי רשב"י — פרשת וירא

(דף כ"א ע"א) שם בס"ת בדק"י ע"א שורה ל' וז"ל תרין אומין חד אקרי עמון וחד אקרי מואב חד באתגליא וחד באתכסייא כו'. דע כי אלו הם בחינת שתי קליפות אחת כנגד הבינה ואחת כנגד המלכות והקלי' הנקרא עמון היא כנגד הבינה הנקראת נועם בסוד ויהי נועם ה' אלהינו ובקדושה נקראת נועם ובקליפה נקראת עמון כי אותיותיהם שוות וזהו סוד מ"ש רז"ל שאמר הקב"ה פרידה אחת טובה אני עתיד להוציא מעמון והיא נעמה העמונית אשת שלמה המלך ע"ה ולהיות' מצד הקדושה אשר היתה בתוך הקליפה ההיא לכן נקראת נעמה על שם נעם ה' שהיא הקדושה ולא קראוהו עמונה על שם הקליפה הנקראת עמון:

אמר שמואל אעפ"י שלא ביאר הרב ז"ל בענין מואב כלום נלע"ד שסמך על מה שפירשו חז"ל במדרש הנעלם של רות בד"ג ע"א שורה י"ג וז"ל פתח ר' ואמר ברזא דא הוי"ה יו"ד אקרי כדוגמא דא אלימלך ה"א אתקרי כדוגמא דא נעמי ואמאי אתקרי שמה נעמי שנאמר ויהי נועם ה"א עלינו וא"ו ה"א (ד"ש דט"ו ע"א) כדוגמא דא רות ובעלה רוח אפיך נשמה תור שנא' ותור וגוזל הרי מבואר שרות שבאה ממואב היא באגלייא במלכות והשתא אתי שפיר מ"ש קרא וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו ואמרו חז"ל לאם המלך לאמה של מלכות והיא רות ואפשר לומר שרות היא מלכות דז"א גופיה ובת שבע היא מלכות העשירית מהבנין כנלע"ד:

שם בדק"ך ע"א שורה ו' וז"ל וירא את המקום מרחוק דא הוא יעקב דכתיב ויקח מאבני המקום כו' זה יובן במה שביארנו בפסוק מרחוק ה' נראה לי כי כל מקום שנאמר מרחוק הוא אבא וכמ"ש בס' הזוהר בפסוק ותתצב אחותו מרחוק בפ' שמות ובפ' בהעלותך ונודע כי יעקב נעשה מהארת היסוד דאבא שבתוך ז"א ונמצא כי ראה אברהם שעתיד לצאת ממנו יעקב שהוא מן היסוד דאבא הנקרא רחוק:

עוד שם במאמר ההוא בשורה י"ט וז"ל דהא כד אתא יעקב מית הוה אברהם ואסתלק מעלמ' כו' אין הדבר כפשוטו כי הרי בן ט"ו שנים היה יעקב כשמת אברהם כמ"ש ז"ל ע"פ ויזד יעקב נזיד תבשיל של עדשים היה לאבלותו של יצחק על פטירת אברהם אביו אבל הכונה כי כאשר נתגלה מציאות גדולת יעקב בעולם שהוא בצאתו מבאר שבע דכתיב ביה ויקח מאבני המקום כו' ואז כבר הוה אברהם מית ועל לקיחת יעקב אלו אבני המקום הזה נתנבא אברהם וז"ש וירא את המקום מרחוק כלומר ראה את יעקב שנתקשר בשכינה כאשר לקח מאבני המקום כו' בסוד וישב על המטה הנז' ביעקב דאמרו בזוהר דיתיב על ערסא שלימא הנקרא מטתו שלשלמה ואמנם אברהם ראה ענין זה מרחוק פירוש שדבר זה היה רחוק עדין כי מעשה זה אחר מיתתו של אברהם:

אמר שמואל קשה לי פורתא כי נראה מדברי רז"ל במ' רבה בפ' תולדות פ' ס"ג כי (ע"ב) ביום שנכנס למצוות והוא בן י"ג שנה אז מת אברהם וכמש"ה כי טוב חסדך מחיים כו' שחמש שנים מנע

הקב"ה מאברהם כו' וכן נראה בפ' שמות פרשה א' והרב זלה"ה אמר שהיה בן ט"ו שנים יעקב וצריך עיון: